Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0051

Препоръка до Съвета относно приоритетите на ЕС за 70-ата сесия на Комисията на ООН за положението на жените

Препоръка на Европейския парламент от 12 февруари 2026 г. до Съвета относно приоритетите на ЕС за 70-ата сесия на Комисията на ООН за положението на жените (2025/2240(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид 70-ата сесия на Комисията на ООН за положението на жените, насрочена за март 2026 г., нейната водеща тема „Гарантиране и укрепване на достъпа до правосъдие за всички жени и момичета, включително чрез насърчаване на приобщаващи и справедливи правни системи, премахване на дискриминационните закони, политики и практики и преодоляване на структурните пречки“, както и темата за преглед „Пълно и ефективно участие на жените във вземането на решения в обществения живот, както и премахване на насилието, за постигане на равенство между половете и овластяване на всички жени и момичета“,

– като взе предвид Конвенцията на ООН от 18 декември 1979 г. за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените,

– като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от 12 декември 2006 г., и по-специално членове 6 и 13 от нея относно достъпа до правосъдие и множествената дискриминация, на която са подложени жените и момичетата с увреждания,

– като взе предвид Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, а именно принципа „да не се пренебрегва никой“, и по-конкретно цел за устойчиво развитие (ЦУР) № 5, чийто стремеж е да се постигне равенство между половете и да се гарантира, че жените имат равни права върху икономическите ресурси, както и достъп до собственост, контрол върху земя и други форми на собственост, финансови услуги, наследство и природни ресурси,

и ЦУР № 10, насочена към премахване на дискриминационните закони, политики и практики и насърчаване на подходящо законодателство, политики и действия,

– като взе предвид членове 20, 21, 23 и 47 от Хартата на Европейския съюз за основните права,

– като взе предвид соята резолюция от 11 април 2024 г. относно включването на правото на аборт в Хартата на основните права на ЕС[1],

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 25 ноември 2020 г., озаглавено „План за действие на ЕС относно равенството между половете (GAP) III — амбициозна програма за равенство между половете и овластяване на жените във външната дейност на ЕС“ (JOIN(2020)0017), в което се очертава планът за действие на ЕС за равенство между половете за периода 2021—2025 г.,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 7 март 2025 г., озаглавено „Пътна карта за правата на жените“ (COM(2025)0097), в което се потвърждава ангажиментът на ЕС по отношение на равенството между половете;

– като взе предвид съобщението на Комисията от 5 март 2020 г., озаглавено „Съюз на равенство: Стратегия за равенство между половете (2020—2025 г.)“ (COM(2020)0152),

– като взе предвид своята резолюция от 13 ноември 2025 г. относно равенството между половете за 2025 г.[2],

– като взе предвид Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления и за замяна на Рамково решение 2001/220/ПВР на Съвета[3], както и течащото понастоящем преработване на тази директива,

– като взе предвид Директива (ЕС) 2024/1385 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно борбата с насилието над жени и домашното насилие[4],

---

1 ОВ C, C/2025/1279, 13.3.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
2 Приети текстове, P10_TA(2025)0278.
3 ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.
4 ОВ L, 2024/1385, 24.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

– като взе предвид Резолюция 1820 (2008) на Съвета за сигурност на ООН от 19 юни 2008 г. относно сексуалното насилие като средство за водене на война,

– като взе предвид Принципите и ръководните насоки на ООН относно достъпа до правна помощ в системите за наказателно правосъдие, приети през декември 2012 г.,

– като взе предвид програмата „Правосъдие“ на Комисията за периода 2021—2027 г., която предоставя финансиране в подкрепа на съдебното сътрудничество по гражданскоправни и наказателноправни въпроси, като например обучение на съдии и други практикуващи юристи, както и ефективен достъп до правосъдие за граждани и предприятия,

– като взе предвид Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Истанбулската конвенция),

– като взе предвид член 81, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид член 121 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по правата на жените и равенството между половете (A10-0010/2026),

А. като има предвид, че равенството между жените и мъжете е основен принцип, заложен в член 2 от Договора за Европейския съюз и член 23 от Хартата на основните права на Европейския съюз; като има предвид, че този принцип се прилага във всички области на живота и във всички политики, включително достъпа до правосъдие; като има предвид, че принципът на равенство между половете, отчитането на аспекта на равенството при планирането на бюджета и интерсекционалният подход следва да бъдат прилагани и интегрирани във всички съответни политики на ЕС и са от съществено значение за постигане на равенство между половете; като има предвид, че вътрешната и външната политика следва да останат единни и последователни, за да се гарантира ефективното и надеждно насърчаване на правата на човека и основните права, демокрацията и равенството между половете в световен мащаб;

Б. като има предвид, че равенството между половете, демокрацията, основните права и принципите на правовата държава са неразривно свързани; като има предвид, че правата на жените и равенството между половете са обект на засилващи се атаки поради възхода на движенията срещу равенството между половете и срещу демокрацията; като има предвид, че неотдавнашните съкращения на помощта за развитие на САЩ оказват непропорционално въздействие върху жените и

момичетата по целия свят, като увеличават уязвимостта им и нанасят вреда на общностите; като има предвид, че Общото събрание на ООН предупреди за активната съпротива срещу равенството между половете и враждебните реакции срещу правата на жените на транснационално равнище; като има предвид, че е налице спешна необходимост да се потвърдят истинското равенство и правата на жените и момичетата[5];

В. като има предвид, че правата на жените и момичетата и равенството между половете са основни права на човека и съществени предпоставки за човешкото развитие, социалната справедливост, демокрацията, принципите на правовата държава, подобряването на жизнените стандарти, намаляването на бедността, справянето с извънредната ситуация в областта на климата и изграждането на необходимата основа за мирен, справедлив, просперираща и устойчив свят; като има предвид, че като цяло постигането на права за жените и момичетата по света подобрява конкурентоспособността чрез насърчаване на приобщаващ растеж, намаляване на неравенствата и осигуряване на пълноценно използване на уменията и потенциала на жените във всички сектори на обществото;

Г. като има предвид, че бедността и дискриминацията се задълбочават от пресичащи се фактори като расизъм, увреждане, миграционен статут, сексуална ориентация, полова идентичност и полови характеристики, както се посочва в член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз; като има предвид, че менструалната бедност продължава да бъде значителна пречка пред равенството между половете, като ограничава образованието, здравеопазването и икономическото участие на милиони жени и момичета по света, ограничавайки по този начин достъпа им до правосъдие, и подкопава тяхното представителство и участие в процесите на вземане на решения на всички равнища;

Д. като има предвид, че достъпът до правосъдие е широко признат като основно право на човека съгласно международното право, основна концепция в по-широката област на правосъдието и стълб на правовата държава и демокрацията; като има предвид, че ЕС признава достъпа до правосъдие за основно право съгласно член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз; като има предвид, че за целите на ефективния достъп до правосъдие са необходими надеждни данни, прозрачни процедури, основано на факти изготвяне на политики и безпристрастни институции, които гарантират, че жените и момичетата могат да упражняват правата си без дискриминация;

---

5 https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

като има предвид, че достъпът до правосъдие е основно право на човека, основаващо се на справедливи закони, ефективно правоприлагане, финансово достъпна подкрепа, институции, отчитащи аспекта на равенство между половете, и механизми за отчетност; като има предвид, че дискриминационните закони, стереотипите, свързани с пола, финансовите пречки и институционалните предубеждения продължават да пречат на много жени и момичета, особено на тези, които се сблъскват с интерсекционална дискриминация; като има предвид, че жените и момичетата в уязвимо положение, включително тези с увреждания, жените и момичетата, живеещи в селски или отдалечени райони, и възрастните жени често се сблъскват с допълнителни пречки при достъпа до правосъдие и правна подкрепа; като има предвид, че цифровизацията и изкуственият интелект оказват все по-голямо влияние върху достъпа до правосъдие, което налага предприемането на мерки срещу алгоритмичната дискриминация, цифровото изключване и вредите в интернет; като има предвид, че правната помощ е от съществено значение за равния достъп до правосъдие, а обменът на най-добри практики допринася за повишаване на качеството и съгласуваността на системите за правна помощ;

Е. като има предвид, че всеобщият и равен достъп до правосъдие за жените и момичетата продължава да бъде сложен и критичен въпрос във всички части на света и представлява особено предизвикателство в някои региони, особено в тези, където демократичните институции и принципите на правовата държава са слаби; като има предвид, че икономическите възпиращи мерки, ограниченият достъп до правна помощ, високите разходи, сложните правни процедури, цифровите и езиковите бариери, недоверието в съдебните системи, широко разпространените стереотипи, свързани с пола, расовите предразсъдъци, омразата към жените и системната дискриминация продължават да възпрепятстват ефективния достъп на жените и момичетата до правосъдие;

Ж. като има предвид, че в световен мащаб жените продължават да бъдат значително по-малко представени на най-високите нива в съдебните и прокурорските органи, особено на ръководни длъжности като председатели на съдилища, старши съдии и главни прокурори; като има предвид, че постигането на балансирано представителство на половете в тези органи за вземане на решения трябва да бъде приоритет; като има предвид, че трябва да се придържаме към подход, който отчита аспектите на пола, дори когато присъствието на жени е било гарантирано; като има предвид, че интегрирането на перспективата за равенство между половете в съдебното вземане на решения е от съществено значение за осигуряването на равен достъп до правосъдие за жените и момичетата и изисква оценка на фактите и прилагане на закона без предубеждения по отношение на пола

и вредните стереотипи, както в самото решение, така и в процеса на неговото вземане; като има предвид, че през 2024 г. Комитетът на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените (CEDAW) издаде Обща препоръка № 40 относно равното и приобщаващо представителство на жените в системите за вземане на решения, както по отношение на равния достъп, така и по отношение на властта в тези системи;

З. като има предвид, че ООН активно подкрепя по-голямото участие на жените в сектора на правосъдието чрез специални инициативи и кампании; като има предвид, че по-голямото представителство на жените в съдебните институции е свързано с подходи към правосъдието, ориентирани в по-голяма степен към жертвите, и е от съществено значение, за да се гарантира, че жертвите се чувстват подкрепяни и изслушвани, когато се обръщат за помощ и търсят достъп до правосъдие; като има предвид, че са необходими ясни правила и строги законодателни разпоредби, обучение за тяхното прилагане и инициативи за повишаване на осведомеността по въпросите на равенството между половете и правосъдието — както за професионалисти в сектора на правосъдието, така и за гражданското общество;

И. като има предвид, че насилието над жени, основаното на пола насилие и домашното насилие представляват нарушения на основните права; като има предвид, че правните системи трябва в пълна степен да отговорят на специфичните нужди на жертвите, като осигуряват подходяща защита, ефективни правни средства за защита, достъпни услуги за подкрепа и подходящо обучение на компетентните органи, които влизат в контакт с жертвите на насилие, основано на пола, за да се предотврати повторна виктимизация; като има предвид, че много жени и момичета продължават да се сблъскват със значителни пречки при подаването на сигнали за насилие и получаването на правна помощ; като има предвид, че трябва да бъдат официално признати всички форми на насилие, включително психологически, емоционален и психически тормоз, както и принуда и финансов контрол; като има предвид, че устойчивостта на стереотипите, свързани с пола, омразата към жените и сексизмът в институциите, заедно със структурните и процедурните пречки, продължават да възпрепятстват жените, жертви на насилие, когато се опитват да получат достъп до правосъдие; като има предвид, че специализацията на юристите в областта на насилието, основано на пола, се оказа ефективно средство за съсредоточаване на експертен опит, подобряване на управлението на делата и насърчаване на среда, която е по-

чувствителна към аспектите на пола и подкрепя жертвите[6];

Й. като има предвид, че тормозът на работното място и в политическата, съдебната, академичната или онлайн среда пречи на жените да упражняват законните си права и да получат достъп или да останат на публични длъжности и позиции, свързани с вземането на решения; като има предвид, че широко разпространеното онлайн насилие, речта на омразата и престъпленията от омраза, които все по-често са насочени към жени и момичета, имат тежки последствия за тяхното ежедневие, ограничават участието им в обществения живот и подкопават равното им представителство;

К. като има предвид, че въоръжените конфликти, принудителното разселване, последиците от изменението на климата и извънредните хуманитарни ситуации задълбочават неравенствата и отслабват системите за защита, което излага жените и момичетата на по-голям риск от насилие, основано на пола, включително принудителни бракове, сексуално насилие при транзитно преминаване, трафик, насилие, основано на пола, в центровете за приемане или за предоставяне на убежище, както и сексуално насилие и изтезания, използвани като оръжия за водене на война; като има предвид, че сексуалното насилие, свързано с конфликти, остава едно от най-разпространените нарушения на правата на човека, използвано за тероризиране на цивилното население, потискане на съпротивата и унищожаване на общности, и представлява военно престъпление, престъпление срещу човечеството или действия, допринасящи за геноцид съгласно международното право; като има предвид, че програмата на ООН за жените, мира и сигурността е от основно значение за справяне със съвременните глобални предизвикателства пред мира и сигурността; като има предвид, че продължаващите въоръжени конфликти, както и нововъзникващите и все по-сложни заплахи за сигурността засягат непропорционално жените и момичетата и са довели до влошаване на тяхното положение, което има пагубни последици за пълноценното упражняване на техните права на човека в световен мащаб;

Л. като има предвид, че Истанбулската конвенция е един от най-напредничавите международни правни инструменти, установяващи обвързващи задължения за предотвратяване и борба с насилието, основано на пола;

М. като има предвид, че нарушенията на сексуалното и репродуктивното здраве и права (СРЗП), включително отказът на

---

6 ООН — Жени, „Handbook for National Action Plans on Violence against Women“ (Наръчник за национални планове за действие относно насилието срещу жени), 2012 г.

услуги за безопасен и законен аборт и всички форми на акушерско и гинекологично насилие, представляват насилие, основано на пола, и нарушават основните права на човека; като има предвид, че съгласно устойчиви социални норми насилието, основано на пола, е легитимно, достъпът до здравни услуги, включително до сексуално и репродуктивно здравеопазване, е ограничен, неплатеният труд по полагане на грижи се възлага предимно на жени, а възможностите жени да заемат ръководни позиции са малко; като има предвид, че достъпът до сексуално и репродуктивно здравеопазване, включително безопасен и законен аборт, е основно право на човека, което трябва да се зачита в световен мащаб; като има предвид, че милиони жени все още нямат такъв достъп, което ги излага на физически увреждания и икономически и психологически стрес; като има предвид, че заплахите и нападенията срещу организации на гражданското общество и защитници на правата на човека, особено тези, които подкрепят СРЗП, се увеличават с тревожна скорост;

Н. като има предвид, че изнасилването продължава да бъде широко разпространено нарушение на правата на човека и често се използва като оръжие за водене на война, за да се тероризира цивилното население и да се унищожават общности; като има предвид, че са необходими спешни действия, за да се сложи край на безнаказаността в това отношение и да се осигури правосъдие за жертвите на изнасилване;

О. като има предвид, че съдебните стереотипи и преобладаващите норми, свързани с пола, заедно с недостатъчната информация, могат да възпрепятстват ефективния достъп до правосъдие за жените и момичетата, които са жертви на насилие или са преживели насилие; като има предвид, че насилието, основано на пола, и пречките пред достъпа на жените до правосъдие могат да повлияят на пълноценното им участие в обществения живот; като има предвид, че тази ситуация подкопава доверието на жените и момичетата в правосъдната система и допринася за недостатъчното подаване на сигнали, особено в случаите на насилие, основано на пола; като има предвид, че много жени, преживели насилие, продължават да носят вината на жертвата, са стигматизирани, страхуват се от отмъщение и повторна виктимизация, което ги възпира още повече да търсят правосъдие;

П. като има предвид, че стереотипите, свързани с пола, омразата към жените и сексизмът в съдебната система продължават да засилват неравенството между половете, като затвърждават предубедени нагласи, дискриминационни практики и неравнопоставена динамика на силите; като има предвид, че тези системни пречки подкопават увереността на жените да търсят правосъдие, ограничават справедливото им

представителство и допринасят за продължаващата несправедливост и маргинализация в съдебните процеси; като има предвид, че наличието на свързани с пола предубеждения и стереотипи в правосъдната система беше напълно разкрито и осъдено от движението „Me Too“, което мобилизира жени и момичета от всички континенти, и показа, че въпреки различния социален, икономически и правен контекст предизвикателствата, пред които са изправени жените и момичетата в правосъдните системи, са много сходни и следователно изискват съгласувани действия;

1. препоръчва на Съвета:

   а) да потвърди твърдия ангажимент на ЕС за равенство между половете и да гарантира пълното прилагане на правата на жените и момичетата във всички аспекти на външната дейност на ЕС, включително в областта на развитието, търговията и външната политика, чрез адекватно финансиран, приобщаващ и интерсекционален подход, който се противопоставя на стереотипите, свързани с пола, и се основава на принципа на недискриминация, за да се постигне бърз напредък в областта на равенството между половете;

   б) да гарантира пълноценното участие на Парламента и на неговата комисия по правата на жените и равенството между половете в процеса на вземане на решения относно позицията на ЕС в рамките на 70-рата сесия на Комисията на ООН за положението на жените; да гарантира, че Парламентът разполага с подходяща информация относно документа за позицията на ЕС и достъп до него преди преговорите; да подобри допълнително междуинституционалното сътрудничество, включително по време на преговорите, така че приоритетите на Парламента да бъдат включени по подходящ начин; да подчертае, че жените все още не участват в достатъчна степен и не заемат достатъчно ръководни позиции, свързани с вземането на решения, включително във външната политика и усилията за изграждане на мир; да признае, че проучванията показват, че мирните споразумения, постигнати с активното участие на жените, имат по-големи шансове да бъдат устойчиви и ефективни[7]; да заяви, че в неотдавнашни глобални оценки се подчертава, че въпреки настоящите ангажименти напредъкът в постигането на пълноценно, равноправно и съдържателно участие и лидерство на жените в процесите за

---

7 Проучване — „Women’s role in peace processes“ (Ролята на жените в мирните процеси), Европейски парламент, Генерална дирекция за вътрешни политики на ЕС, Тематичен отдел по граждански права и конституционни въпроси, май 2019 г.

мир и сигурност остава ограничен;

в) да потвърди ангажимента на ЕС за равенство между половете като хоризонтален приоритет; да подкрепи и отстоява ценностите на многообразието, равенството и приобщаването; да подчертае необходимостта от разработване на всеобхватен инструмент за наблюдение и противодействие на отстъплението от демокрацията и отстъплението в областта на правата на жените, които са неразривно свързани; да поеме водеща роля в световната борба срещу враждебните реакции срещу равенството между половете и да осъди категорично атаките на движенията срещу равенството между половете и срещу правата, които разпространяват лъжи, подкопават демокрацията и са насочени срещу правата на жените и ЛГБТИК+ лицата;

г) да гарантира, че инструментите на ЕС и международните инструменти се допълват взаимно и са амбициозни, с твърди и съществени разпоредби за овластяване на жените и момичетата и гарантиране на достъп до правосъдие; да подчертае, че правото на правна помощ и правна защита е от съществено значение за гарантиране на всеобщ и равен достъп до правосъдие за всички и ефективно участие в съответните производства; да подчертае освен това, че хората с увреждания, особено жените и момичетата с увреждания, се сблъскват със структурни и практически пречки пред достъпа до правосъдие и публично участие; да подчертае необходимостта от конкретни мерки, за да се гарантира пълното им включване и всеобщ достъп до ефективна защита; да гарантира, че ЕС проявява силно лидерство и приема единна позиция по отношение на приобщаващите и безпристрастни правосъдни системи; да се застъпва за всеобхватни правни рамки, които защитават правата на жените и гарантират пълноценното и равноправно участие на жените, момичетата и хората в цялото им многообразие съгласно националното и международното право; да призовава за гарантиране и насърчаване на правото на жертвите на навременно обезщетение, изплащано от извършителя на престъплението в рамките на наказателното производство, и за обмен на най-добри практики за предотвратяване на повторна виктимизация, включително чрез държавни механизми за суброгация;

д) да предприеме действия за цялостно изпълнение на съществуващите ангажименти в областта на равенството между половете и овластяването на жените, като гарантира защитата на равенството на правата на човека и основните свободи на жените без дискриминация, за да се постигне напредък по отношение на участието им в обществения

живот;

е) да подчертае колко е важно да се подкрепят публичните политики, които насърчават и подпомагат майчинството;

ж) да изтъкне, че е важно да се гарантира ефективен достъп на жените и момичетата до правосъдие на всички равнища, включително ясни канали за подаване на сигнали и бързо обработване на мерките за защита и подкрепа; да премахне пречките, особено за групите жени в неравностойно положение и уязвимите групи жени, които често срещат затруднения при достъпа до правосъдие поради мултиплициращия ефект на ограничените и недостатъчно финансирани ресурси в рамките на правосъдната система, както и социално-икономическите и социално-културните фактори и интерсекционалната дискриминация; да осигури подходящи, ориентирани към жертвите услуги за подкрепа и защита в случаи на насилие, основано на пола, и да предотврати всяка форма на вторична виктимизация, когато се подават сигнали до полицията или по време на съдебни производства; да подчертае, че икономическото неравенство продължава да бъде значителна пречка пред достъпа до правосъдие;

з) да подчертае необходимостта от признаване на половия апартейд като престъпление срещу човечеството съгласно Римския статут и да се застъпи за неговото международно признаване, за да се гарантира достъп до правосъдие, отчетност и възможност за наказателно преследване от страна на международните съдилища; да подкрепи определението на работната група на ООН относно дискриминацията на жените и момичетата по отношение на половия апартейд като действия в рамките на институционализирана система за основана на пола дискриминация и господство;

и) да гарантира обмена на най-добри практики, включително чрез съдебно обучение, по отношение на психологическото, психическото, физическото, принудителното и финансовото въздействие на насилието, основано на пола; да се ангажира и да насърчава интегрирането на перспективата за равенство между половете в процеса на вземане на съдебни решения; да насърчава възможността за предоставяне на услугите на жени адвокати за жертвите при поискване; да насърчава съобразено с аспектите на пола и ориентирано към жертвите обучение за длъжностните лица, които влизат в контакт с жертвите, в съответствие с техните функции, включително полицейските служители, прокурорите и съдиите, за да се предотвратят вторична виктимизация, да се преодолеят свързаните с пола стереотипи и

предубеждения и да се гарантира уважително, съобразено с травмите и недискриминационно отношение към жертвите;

й) да изтъкне, че е важно да се гарантира, че жените и момичетата разполагат с достъпна, изчерпателна и последователна информация относно своите права, подкрепа и защита на всеки етап от съдебния процес, особено в случаи на насилие над жени или домашно насилие, включително чрез инициативи за повишаване на осведомеността; да подчертае необходимостта от подкрепа за програми за правно овластяване на местно равнище, които помагат на жените и момичетата да разбират и упражняват правата си и да насърчава създаването както на общи, така и на специализирани услуги за подкрепа на жертвите на престъпления, и да гарантира тяхната ефективна координация и методи за сезиране; да подчертае ключовата роля на тези услуги за информиране на жертвите относно техните права и за улесняване на достъпа им до правосъдие; да гарантира, че информацията, предоставяна на жертвите, е леснодостъпна и налична на ясен език; да насърчава съществуването и използването на горещи телефонни линии за оказване на помощ на жертви и да гарантира, че те са достъпни чрез различни канали, включително телефонни, информационни и комуникационни технологии; да признае, че ограниченият достъп до информационни и комуникационни технологии в много държави по света възпрепятства пълното реализиране на потенциала на жените и момичетата;

к) да се ангажира да осигури достъп до правна помощ за жертвите от самото начало на гражданското или наказателното производство и да насърчава този подход в световен мащаб, заедно с международните партньори; да призове за включване на перспективата за равенство между половете във всички политики, закони, процедури, програми и практики, за да се преодолеят специфичните пречки, пред които са изправени жените и момичетата, включително ограничената осведоменост за правата, дискриминационните нагласи и свързаните с пола стереотипи в рамките на правосъдните системи, както и недостатъчната наличност на специализирани услуги, особено в селските и отдалечените райони; да насърчава практиката на оценяване на правото на жените и момичетата на правна помощ единствено въз основа на собствените им финансови средства, независимо от доходите на техните съпрузи, партньори или семейства, което е от особено значение за случаите на насилие, основано на пола; да подчертае значението на разбитите по полов признак данни относно достъпа до правосъдие, решенията по делата, използването на правна помощ и пречките за това, за да се

подкрепи основаното на факти изготвяне на политики;

л) да постигне напредък по отношение на лидерството на жените, равното участие и по-голямото представителство на жените в съдебната система и нейните управителни органи и да предприеме активни стъпки за насърчаване на широкия достъп на жените от малцинствата и маргинализираните групи до адвокатската професия с оглед на премахването на структурните пречки в рамките на съдебната система и насърчаването на справедлива и представителна съдебна система, като по този начин се гарантират равни възможности;

м) да насърчава и да се застъпва за конкретни действия и мерки, за да се гарантира участието и лидерството на жените при вземането на решения в обществения живот, включително в областта на външната политика, отбраната и сигурността и предотвратяването, управлението и разрешаването на конфликти и кризи; да изтъкне необходимостта от обща методология за проследяване с оглед на събирането на данни относно участието на жените в тези сектори;

н) активно да подкрепя и насърчава обща препоръка № 40 от 2024 г. на Комитета за премахване на дискриминацията по отношение на жените (CEDAW) за равно и приобщаващо представителство на жените в системите за вземане на решения, което бе определено като паритет 50:50 между жените и мъжете в цялото им многообразие във връзка с техния равен достъп и еднакви правомощия в системите за вземане на решения;

о) да насърчава пълноценното участие на жените на всички равнища на вземане на решения във външната политика и политиката в областта на отбраната и сигурността, както и в разрешаването на конфликти както в ЕС, така и в световен мащаб;

п) да предприеме действия за спешно и пълно изпълнение на съществуващите ангажименти в областта на равенството между половете и овластяването на жените, като гарантира защитата на равенството на правата на човека и основните свободи на жените без дискриминация, включително чрез силни публични институции и политики, които гарантират равни възможности, за да се постигне напредък по отношение на тяхното ефективно и пълноценно участие в обществения живот, като по този начин се улесни участието им в процесите на вземане на решения; да осъди речта на омразата онлайн, насочена към жените, и нейното въздействие върху участието им в обществения живот, и да

подкрепи програмите за медийна грамотност и цифрова безопасност за жените и момичетата;

р) да подчертае, че овластяването на жените и организациите за защита на правата на жените и подкрепата за участието на жените във вземането на решения, свързани с външната политика и конфликтите, насърчават постигането на по-добри резултати за общностите, достъпа до правосъдие и по-устойчивия мир; безпрекословно да осъди неотдавнашните съкращения на финансирането за женски организации, организациите за правата на жените и организациите на гражданското общество, които се борят с насилието, основано на пола, и да дава възможност на жените да получат достъп до правосъдие; освен това да осигури устойчиво финансиране и правна защита за феминистките и ЛГБТИК+ организациите, особено за групите на местно равнище, подложени на нападения поради свиването на гражданското пространство и рестриктивните закони, насочени срещу неправителствените организации;

с) да защити мандата на Комисията на ООН за положението на жените с оглед на усилията на Съединените щати и единомислещите държави за отслабване на договорените приоритети в областта на равенството между половете и да изрази загриженост, че при подобен политически натиск, съчетан със съкращения на финансирането за програми за равенство между половете, има риск да се подкопае ефективността и доверието в Комисията на ООН за положението на жените; да увеличи финансирането на помощта за развитие, за да компенсира оставащата разлика след преустановяването на дейността на Агенцията на САЩ за международно развитие; да потвърди пълната си подкрепа за работата на службата ООН – Жени, която е основен участник в системата на ООН за постигане на напредък по отношение на правата на жените в цялото им многообразие и обединяване на всички съответни заинтересовани страни с цел постигане на промени в политиките и координиране на действията; да призове всички държави – членки на ООН, заедно с ЕС, да осигурят подходящо финансиране за ООН – Жени; да се ангажира с подходящо финансиране за равенството между половете и правата на жените, включително СРЗП;

т) да прилага интегрирането на принципа на равенство между половете и бюджетирането, съобразено с равенството между половете, във всички области на политиката на ЕС, включително външната дейност; да подчертае необходимостта държавите да отделят адекватно, достатъчно и предвидимо финансиране за съобразена с равенството между половете правна помощ и услуги за

подкрепа, особено за жертвите на насилие, основано на пола, и достатъчен достъп до обезщетение, тъй като настоящите пречки засягат непропорционално достъпа на жените до правосъдие; да подчертае значението на преодоляването на практическите, регионалните и свързаните с достъпността пречки, които възпрепятстват достъпа на жените и уязвимите групи до правосъдие, особено в селските, отдалечените и икономически необлагодетелстваните региони; да изтъкне специфичните предизвикателства, пред които са изправени жените с увреждания, възрастните жени и самотните родители, включително пречките пред физическата достъпност и липсата на персонализирани услуги за подкрепа; да признае, че правната помощ често е хронично недостатъчно финансирана или подценявана, като създава още една пречка за жените в кризисни ситуации, търсещи достъп до правосъдие, което засяга непропорционално жените в по-неблагоприятно социално-икономическо положение и най-уязвимите по отношение на достъпа до правосъдие, когато правата им са нарушени;

у) да потвърди отново ангажимента на ЕС за борба и прекратяване на безнаказаността за насилието, основано на пола, включително сексуалното насилие; да се застъпи за премахване на безнаказаността за всички форми на насилие, основано на пола, включително домашно насилие, сексуално насилие, трафик и вредни практики; да ускори изпълнението на международните ангажименти за по-нататъшна превенция и реагиране на всички форми на насилие срещу жени и момичета както в публичната, така и в частната сфера, включително изнасилване, генитално осакатяване на жени, принудителни бракове, т.нар. конверсионни практики, споделяне без съгласие на интимни или манипулирани материали, убедителни фалшификати и съдържание, генерирано с ИИ, киберпреследване, кибертормоз, киберфлашинг, киберподбуждане към насилие или омраза, реч на омразата и престъпления от омраза; да изтъкне значението на справянето със заплахата, породена от манипулираните с ИИ технологии, и да се застъпи на равнището на ЕС и на международно равнище за по-решителни действия срещу онлайн насилието, като и двете засягат непропорционално жените и възпрепятстват пълноценното им участие в обществения живот; настоятелно да призове много големите онлайн платформи и много големите онлайн търсачки да дадат възможност за обществен контрол на своите годишни оценки на риска и мерки за смекчаване, свързани с насилието, основано на пола, за да се даде възможност за по-добри изследвания и решения;

ф) подчертава, че липсата или отказът на достъп до сексуално и репродуктивно здраве и права, включително безопасен и законен аборт, представлява форма на основано на пола насилие и нарушение на правата на човека и на основните права; да призове за усилия за гарантиране на широк и равен достъп до СРЗП в световен мащаб и да потвърди отново, че достъпът до безопасен и законен аборт е основен компонент на СРЗП на жените и е от съществено значение за тяхната телесна автономност; да изиска безопасен достъп до аборт, контрацепция и грижи за майките за всички, особено спешна контрацепция, тестване за полово предавани инфекции и профилактика след експозиция; да гарантира достъп до чувствителни към аспектите на пола услуги в областта на психичното здраве за младите жени и ЛГБТИК+ лицата, като признае, че психичното здраве е от жизненоважно значение за участието и равенството;

х) да гарантира, че външните политики на ЕС активно насърчават достъпа до СРЗП като част от постигането на целите за устойчиво развитие;

ц) да заяви отново, че изнасилването продължава да бъде едно от най-широко разпространените нарушения на правата на човека в световен мащаб; да подчертае значението на приемането на основано на понятието за съгласие законодателство относно изнасилванията като съществен елемент от всеобхватния подход за борба със сексуалното насилие срещу жени и момичета; да се застъпи за дефиниция на изнасилването, която се основава върху липсата на съгласие, като универсален стандарт в световен мащаб, с цел да се засили правната защита и да се гарантира, че сексуалното насилие се определя и от липсата на съгласие, а не само от използването на насилие, принуда или заплаха; да насърчава идеята, че мълчанието и липсата на съпротива от страна на жертвите не представляват съгласие; да подчертае, че нито предварителното съгласие, нито съществуващи отношения предполагат текущо или бъдещо съгласие за каквито и да било сексуални действия; във връзка с това да призове всички държави да въведат основано на съгласие определение за изнасилване и да гарантира на преживелите лица достъп до правосъдие;

ч) да осъди най-категорично използването на изнасилванията и други форми на сексуално насилие като средство за водене на война и да припомни, че подобно поведение представлява военно престъпление или престъпление срещу човечеството съгласно международното право; да работи активно за гарантиране на наказателното преследване и търсенето на отговорност за тези видове престъпления на международно равнище, включително чрез прилагането на глобалния

режим на ЕС на санкции за нарушения на правата на човека; да засили подкрепата за международните усилия за документиране на тези престъпления в продължаващи конфликти и за превантивни мерки; да призове освен това за активна подкрепа за всички инициативи, насочени към гарантиране на търсенето на отговорност от извършителите и достъпа до правосъдие за преживелите изнасилване като средство за водене на война, като признава, че в съответствие с Регламент № 1820 (2008) на Съвета за сигурност на ООН изнасилването и други форми на сексуално насилие представляват военни престъпления, престъпления срещу човечеството или действия, допринасящи за геноцид; да насърчава тясното сътрудничество на Евроюст с Международния наказателен съд (МНС) относно документирането на изнасилвания по време на война, малтретиране и други форми на сексуално насилие в Украйна и да призове ЕС, Евроюст и МНС да засилят допълнително координираните, съобразени с травмите и ориентирани към жертвите усилия за документиране и да създадат рамки за сътрудничество в световен мащаб за други зони на конфликт, за да се гарантира, че жертвите са идентифицирани, защитени и имат достъп до правосъдие;

ш) да подчертае значението на пълното признаване на транссексуалните жени за жени, като отбележи, че тяхното включване е от съществено значение за ефективността на всички политики за равенство между половете и борба с насилието; да призове за признаване и равен достъп на транссексуалните жени до услуги за закрила и подкрепа;

щ) да призове всички държави, които все още не са ратифицирали Конвенцията от Истанбул, да направят това и да насърчи приемането в световен мащаб на нейните всеобхватни стандарти за борба с насилието над жени и домашното насилие;

аа) да призове правителствата и международните органи да обърнат внимание на специфичните рискове, пред които са изправени жените и момичетата, от насилие в приемните центрове и подобряването на процедурите за оценка на възрастта;

аб) да се застъпи за правото на момичетата на приобщаващо, справедливо и качествено образование като ключов двигател за овластяване и постигане на равенство между половете, като им се предоставят знанията, уменията, възможностите и способностите, които са от съществено значение за целия им живот, и им се дава възможност да отстояват правата си, да имат достъп до правосъдие, да участват пълноценно в

обществения живот и да се борят с насилието, основано на пола; да изтъкне значението на насърчаването на овластяването на жените чрез приобщаващо, справедливо и качествено образование, обучение и учене през целия живот, които са от жизненоважно значение за борбата със свързаните с пола стереотипи, нагласи и предразсъдъци във всичките им измерения и за борбата с продължаващите неравенства; да припомни значението на предотвратяването на насилието, основано на пола, чрез подходящи кампании и други действия, включително чрез повишаване на цифровата медийна грамотност, както и чрез подходящо, целенасочено образование относно съобразени с възрастта, всеобхватни отношения и сексуалност, за да се увеличат знанията за телесната неприкосновеност; да подчертае необходимостта от по-задълбочено разбиране на движенията срещу правата и срещу равенството между половете, включително дезинформацията относно равенството между половете, явлението „инсел“ и омразата към жените, и по-специално тяхната онлайн проява, известна като „маносферата“; да се застъпи за по-активни политики за противодействие на тези явления и техните послания;

ав) да подчертае, че войната и конфликтите имат непропорционално и опустошително въздействие върху жените, и да се застъпи за мир и приобщаващи преговори в световен мащаб като основни пътища за прекратяване на конфликтите и насилието, пред което са изправени жените и момичетата в тези условия; да отчете забележителната работа, извършвана от жени, участващи в мироопазващи мисии на ООН в зони на конфликт; да подчертае, че правата на жените и равенството между половете са от съществено значение за принципите на правовата държава, устойчивите и приобщаващи демокрации; да изтъкне със загриженост, че милиони жени и момичета, особено в контекста на конфликти и разселване, продължават да се сблъскват с дискриминация, насилие и отричане на тяхното достойнство и роля;

аг) да ангажира ЕС с външна политика, политика за развитие и сигурност, която е приобщаваща и междусекторна, като се дава приоритет на нуждите на жените и защитниците на правата на човека на ЛГБТИК+ лицата;

ад) да подчертае, че убийствата на жени, определени като свързани с пола убийства на жени и момичета, представляват една от най-крайните форми на насилие, основано на пола, и представляват тежко нарушение на универсалните основни права; да осъди категорично липсата на хармонизирано определение за това престъпление и продължаващите несъответствия в събирането на данни и

съобщаването за него, което сериозно възпрепятства ефективната превенция и основаното на факти създаване на политики; да призове за признаване на това престъпление в световен мащаб и за глобални усилия за премахване на убийствата на жени;

2. възлага на своя председател да предаде настоящата препоръка на Съвета, на Комисията и на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, както и за сведение – на специалния представител на ЕС за правата на човека.